

SL(6)362 - Rheoliadau Deddf Cydraddoldeb 2010 (Awdurdodau Cymreig Perthnasol) (Diwygio) 2023

Cefndir a diben

Mae'r Rheoliadau hyn yn diwygio Atodlen 19 i Ddeddf Cydraddoldeb 2010 ("Deddf 2010"). Mae Atodlen 19 yn enwi'r awdurdodau cyhoeddus hynny sy'n ddarostyngedig i ddyletswydd cydraddoldeb y sector cyhoeddus o dan adran 149 o Ddeddf 2010, sy'n darparu ei bod yn ofynnol i awdurdod cyhoeddus, wrth arfer ei swyddogaethau, roi sylw dyledus i'r angen i:

- (a) dileu gwahaniaethu, aflonyddu, erledigaeth ac unrhyw ymddygiad arall sydd wedi'i wahardd gan Ddeddf 2010 neu o dan y Ddeddf honno;
- (b) hyrwyddo cyfle cyfartal rhwng pobl sy'n rhannu nodwedd warchoddedig berthnasol a phobl nad ydynt yn rhannu'r nodwedd honno, a
- (c) meithrin perthynas dda rhwng pobl sy'n rhannu nodwedd warchoddedig a phobl nad ydynt yn rhannu'r nodwedd honno.

Mae'r Rheoliadau'n diwygio Rhan 2 o Atodlen 19 i Ddeddf 2010 i ddisodli Cyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru â'r Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil newydd, wedi i Ddeddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022 ("Deddf 2022") gael ei phasio. Daw'r Rheoliadau i rym ar 4 Medi 2023 ond hyd nes bydd adran 23 o Ddeddf 2022 yn dod i rym, bydd y cyfeiriad at y Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil yn Neddf 2010 yn cael ei ddarllen fel pe bai'n cynnwys Cyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru.

Y drefn

Cadarnhaol drafft.

Mae Gweinidogion Cymru wedi gosod drafft o'r Rheoliadau gerbron y Senedd. Ni all Gweinidogion Cymru wneud y Rheoliadau oni bai fod y Senedd yn cymeradwyo'r Rheoliadau drafft.

Craffu Technegol

Nodir y pwynt a ganlyn i gyflwyno adroddiad arno o dan Reol Sefydlog 21.2 mewn perthynas â'r offeryn hwn.

- 1. Rheol Sefydlog 21.2(vi) – ei bod yn ymddangos bod anghysondebau rhwng ystyr y testun Cymraeg a'r testun Saesneg.**

Mae dau bwynt i'w nodi yn y prif nodyn i'r Rheoliadau:-

- a) nid yw'r testun Saesneg yn defnyddio'r prif nodyn safonol ar gyfer offerynnau statudol cadarnhaol drafft. O ganlyniad, mae'r geiriau "for approval" yn ymddangos ddwywaith yn y frawddeg; a
- b) mae gwahaniaeth rhwng y testun Cymraeg a'r testun Saesneg yn y ddau brif nodyn gan nad oes cyfieithiad o'r geiriau "for approval by resolution of Senedd Cymru" yn y testun Cymraeg.

2. Rheol Sefydlog 21.2(v) – ei bod yn ymddangos bod y gwaith drafftio yn ddiffygiol neu ei fod yn methu â bodloni gofynion statudol.

Nid yw Rheoliad 2(b), yn nodi'n bendant ble y dylid cynnwys yr enw newydd yn Rhan 2 o Atodlen 19 i Ddeddf Cydraddoldeb 2010.

Nid yw'n briodol dweud bod testun yn cael ei fewnosod "yn y man priodol" oni bai bod enwau'r holl gyrrff yn cael eu rhestru yn nhrefn yr wyddor, a'i bod yn glir ble y dylid mewnosod yr enw newydd. Fodd bynnag, mae'r diwygiadau blaenorol i'r un rhestr o gyrrff addysgol eraill wedi mewnosod enwau'r cyrrff newydd ar ddiwedd y rhestr. O ganlyniad, nid yw'r holl enwau a gofnodir yn y rhestr bresennol yn nhrefn yr wyddor felly gallai ansicrwydd godi ynghylch ble i fewnosod y cofnod newydd ar ddechrau'r rhestr neu ar ddiwedd y rhestr.

Mae diwygiadau blaenorol a wnaed i Ran 2 o Atodlen 19 i gyd wedi disgrifio lleoliad y mewnosodiad drwy nodi "O dan yr is-bennawd "Cyrrff addysgol eraill"";

3. Rheol Sefydlog 21.2(v) – ei bod yn ymddangos bod y gwaith drafftio yn ddiffygiol neu ei fod yn methu â bodloni gofynion statudol.

Mae rheoliad 3 yn diwygio Rhan 2 o Atodlen 19, ond ni yw'n nodi mai hon yw Rhan 2 o Atodlen 19 i Ddeddf 2010. Mae rheoliad 3 yn cyfeirio at Ddeddf 2022 ac felly mae'n bosibl y byddai person sy'n darllen rheoliad 3 ar ei ben ei hun yn ansicr ynglŷn â'i ystyr. Mae'r cyfeiriad at Ddeddf 2010 hefyd ar goll yn y pennawd i reoliad 2.

Rhinweddau: craffu

Nodir y pwynt a ganlyn i gyflwyno adroddiad arno o dan Reol Sefydlog 21.3 mewn perthynas â'r offeryn hwn.

4. Rheol Sefydlog 21.3(ii) – ei fod o bwysigrwydd gwleidyddol neu gyfreithiol neu'n codi materion polisi cyhoeddus sy'n debygol o fod o ddiddordeb i'r Senedd.

Mae'r Pwyllgor yn nodi bod y Rheoliadau hyn yn dod i rym ar 4 Medi 2023, er bod y Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil wedi'i sefydlu ar 15 Rhagfyr 2022. Gofyniir i Lywodraeth Cymru gadarnhau pam mae'r Rheoliadau'n cael eu gwneud i ddod i rym ar 4 Medi 2023 yn hytrach na 15 Rhagfyr 2022 neu ym mis Ebrill 2024, sef pan ddaw adran 23 o Ddeddf 2022 i rym, yn ôl y Memorandwm Esboniadol.

5. Rheol Sefydlog 21.3(ii) – ei fod o bwysigrwydd gwleidyddol neu gyfreithiol neu'n codi materion polisi cyhoeddus sy'n debygol o fod o ddiddordeb i'r Senedd.

Mae paragraff 2 o'r Memorandwm Esboniadol yn cyfeirio fel a ganlyn at ddyletswydd cydraddoldeb y sector cyhoeddus:

...hynny yw'r ddyletswydd 'sylw dyladwy' i sicrhau bod hyrwyddo cyfle cyfartal a dileu gwahaniaethu...

Mae'r disgrifiad hwn yn hepgor y drydedd elfen yn nyletswydd cydraddoldeb y sector cyhoeddus, sef i roi sylw dyledus i'r angen i feithrin perthynas dda rhwng pobl sy'n rhannu nodwedd warchoddedig berthnasol a phobl nad ydynt yn rhannu'r nodwedd honno. Os yw darpariaeth mewn Deddf i'w disgrifio mewn Memorandwm Esboniadol, mae'n bwysig gwneud hyn yn fanwl gywir er mwyn osgoi unrhyw gamddealltwriaeth. Gofynnir i Lywodraeth Cymru felly egluro pam mae'n cyfeirio dim ond at ddwy elfen o'r ddyletswydd, ac nid y drydedd elfen.

Ymateb Llywodraeth Cymru

Mae angen ymateb gan Lywodraeth Cymru mewn perthynas â phob un o'r pwyntiau adrodd.

Trafodaeth y Pwyllgor

Trafododd y Pwyllgor yr offeryn yn ei gyfarfod ar 19 Mehefin 2023 ac mae'n cyflwyno adroddiad i'r Senedd yn unol â'r pwyntiau adrodd uchod.

